

Türkiye'deki Üniversitelerin Uzaktan Eğitim Merkezlerinin Mevcut Durumu Üzerine Bir Doküman Analizi Çalışması

An Document Analysis of the Current Situation of the Distance Education Centers in Universities in Turkey

Nuh YAVUZALP

Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Bolu, Türkiye

Mustafa DEMİREL

Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Yeniçağa Yaşar Çelik Meslek Yüksekokulu, Bolu, Türkiye

Hüseyin TAŞ

Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya, Türkiye

Gülcan CANBOLAT

Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu, Türkiye

İlk Kayıt Tarihi: 13.12.2015

Yayına Kabul Tarihi: 06.04.2016

Özet

Bu araştırmada ülkemiz üniversitelerinde son dönemlerde yoğun olarak açılmaya başlanan uzaktan eğitim merkezlerinin yürüttükleri program çeşitliliği ve sayıları istatistiksel olarak analiz edilerek bu merkezlerin mevcut durumu incelenmiştir. Araştırmada merkezlerin internet sayfaları, resmi gazetede yönetmeliklerinin yayımlandığı tarihler, ÖSYM tercih kılavuzunda bulunan uzaktan eğitim programları ve öğrenci kontenjanları gibi bilgiler veri kaynağı olarak kullanılmıştır. Yapılan incelemede ülkemizde devlet (67) ve vakıf (31) üniversitelerinde toplam 98 uzaktan eğitim merkezi bulunmaktadır. Araştırmada incelenen veriler bu merkezlere aittir. YÖK istatistik verilerine göre 2014-2015 öğretim yılında uzaktan eğitim yoluyla öğrenim gören toplam öğrenci sayısı 59282'dir.

Anahtar Kelimeler: *Uzaktan eğitim merkezi, uzaktan eğitim programları, mevcut durum analizi*

Abstract

In this study, the current situation of variety in education programs implemented by distance education centers were examined. Also, the number of those courses were analyzed statistically. In the study, the data were collected from the centers' Web sites, the regulations published in the Official Gazette, and the choice handbook of Assessment, Selection and Placement Center of Turkey. The examination showed that totally 98 universities – 67 public and 31 private

universities – have established distance education centers, and those centers were examined in this study. According to the statistical data of Council of Higher Education in 2014-2015 academic year, there are 59282 students having education through distance learning.

Keywords: *Distance education center, distance education programs, case study analyze*

1. Giriş

Bugün için uzaktan eğitim, bilişim teknolojilerinin imkânlarından yararlanılarak eğitimci ve katılımcının sanal sınıf uygulamaları ile mekân yönünden bağımsız olarak bir araya gelebildiği, eş zamanlı ya da eş zamansız olarak katılımcılar tarafından derslere ve ders kaynaklarına erişilebilen bir öğretim yöntemi olarak tanımlanabilir. Bazen uzaktan eğitim ile karıştırılan açık öğretim ise, katılımcıların ders materyallerine erişimleri sağlanarak kendi kendine öğrenme yöntemi ile katılımcıların başarısının değerlendirildiği bir başka öğretim süreci olarak ifade edilebilir. Uzaktan öğretimin, açık öğretimden ayrıldığı en önemli nokta katılımcılar ile eğitimcilerin bir araya gelmelerini sağlayan teknolojilerin işe koşulmasıdır. Uşun (2006: 21), uzaktan eğitimin geleneksel eğitime karşı bir seçenek değil geleneksel eğitim süreçlerini tamamlayıcı bir eğitim teknolojisi olarak görülmesi gerektiğini ifade etmiştir. Ülkemizde uzaktan eğitim gelişim sürecini değerlendirdiğimizde 1960 ile 1980’li yıllar arasında bazı kurumların uzaktan eğitim çalışmaları yaptıklarını ancak çeşitli siyasi sorunlar ve kararsızlıklar sebebiyle başarılı olamadıklarını görürüz.

2000’li yıllarla birlikte ülkemizde birçok üniversite uzaktan eğitim uygulama ve araştırma merkezleri kurmuş ve bu araştırma merkezleri bünyesinde uzaktan eğitim yoluyla ön lisans, lisans ve yüksek lisans programları açılmaya başlanmıştır. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı 14 Aralık 1999 tarihli ve 23906 sayılı resmi gazetede “Üniversitelerarası İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yükseköğretim Yönetmeliğini” yayımlayarak üniversitelerde uzaktan eğitimin tercih edilebilir bir eğitim modeli olması yolunda ilk adımı atmıştır.

Bu kapsamda çeşitli üniversitelerde bu alanda çalışan öğretim üyeleri ile Türk Telekom ve TÜBİTAK-ULAKBİM temsilcilerinden oluşan Enformatik Milli Komitesi kurulmuştur. Harran Üniversitesi ile İstanbul Üniversitesi arasında uzaktan yükseköğretim projesi, İstanbul Bilgi Üniversitesinin e-MBA projesi ve ODTÜ’nün Bilişim (Informatics Online) MS programları ile bazı üniversitelerin lisans düzeyinde açtıkları derslerle başlamıştır (TÜBİTAK, 2005).

Ülkemiz üniversiteleri uzaktan eğitimin; öğrenci merkezli, zaman ve mekândan bağımsız olma, öğrencilerin kendi öğrenme hızında gereksinimleri kadar daha hızlı ve etkin öğrenmelerine olanak sağlama, kurumsal ve bireysel olarak başarı ve gelişimin izlenebilmesi, daha az iş yükü ile daha fazla bireye ulaşabilme imkânının bulunması, bireylere yaşam boyu öğrenme olanağı sağlaması, zaman, mesafe ve sosyo-ekonomik statü engellerini ortadan kaldırması gibi avantajlarından (Bach, Haynes ve Smith, 2007, s. 209; de Bruyn, 2004, s. 67-81; Drago, Peltier ve Sorensen, 2002, ss. 69-83;

Van Tryon ve Bishop, 2009, ss. 291-315) yararlanmak üzere uzaktan eğitim araştırma merkezleri kurmaya hız vermişlerdir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, Türkiye'deki üniversiteler bünyesinde açılmış uzaktan eğitim merkezlerinin yürüttükleri program çeşitliliği ve sayıları bağlamında analiz edilerek bu merkezlerin mevcut durumunu incelemektir. Araştırmada farklı veri kaynakları kullanılmış ve tabloların altında veri kaynakları belirtilmiştir.

2. Yöntem

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman tarama modeli kullanılmıştır. Nitel araştırmalar, araştırmacıya doğrudan veri kaynağına ulaşma imkânı verir. Bağlam ve olguların derinlemesine anlaşılmasını sağlayacak detaylı betimlemeler yapılmasını, sentezlenerek elde edilen bilgilerden yola çıkılarak ikna edici genellemeler yapılmasını sağlar (Büyüköztürk, 2011). Uzaktan eğitim merkezlerinin mevcut durumu belirlemek için betimsel analiz yapılmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e (2008, s. 224) göre; betimsel analizde temalar önceden belirlenir, veriler bu belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Betimsel analizde doğrudan alıntılara sıkça yer verilerek araştırılması istenen verileri çarpıcı bir biçimde yansıtmak hedeflenir. Betimsel analiz; elde edilen bulguların düzenlenmiş ve yorumlanmış bir şekilde sunulmasını sağlaması açısından önemlidir.

Nitel araştırma modeli içerisinde verilerin elde edilmesi ve yorumlanması sürecinde doküman analizi yöntemi uygulanmıştır. Doküman analizi hem basılı hem de web tabanlı bilgi ve belgelerin sistematik bir şekilde ele alınması olarak tanımlanabilir (Bowen, 2009, s. 27).

Ülkemizde Anadolu Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesinde faaliyet gösteren toplam üç açık ve uzaktan eğitim fakültesi ve devlet üniversitelerinden Gazi Üniversitesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Uşak Üniversitesi, Trakya Üniversitesi (Tunca Meslek Yüksekokulu) bünyesinde faaliyetlerine devam eden toplam dört uzaktan eğitim meslek yüksekokulu bulunmaktadır. Vakıf üniversitesi düzeyinde ise vakıf meslek yüksekokulu olarak kurulan Beykoz Lojistik, Kapadokya ve Plato Meslek Yüksekokullarında açılmış uzaktan öğretim programları bulunmaktadır. Ayrıca Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü bünyesinde de uzaktan eğitim uygulama ve araştırma merkezi yer almaktadır. Belirtilen açık ve uzaktan eğitim fakülteleri ile uzaktan eğitim meslek yüksekokulları, vakıf meslek yüksekokulları ve enstitü türleri, faaliyet alanları itibarıyla uzaktan eğitim merkezleri araştırmasının kapsamı dışında tutulmuştur.

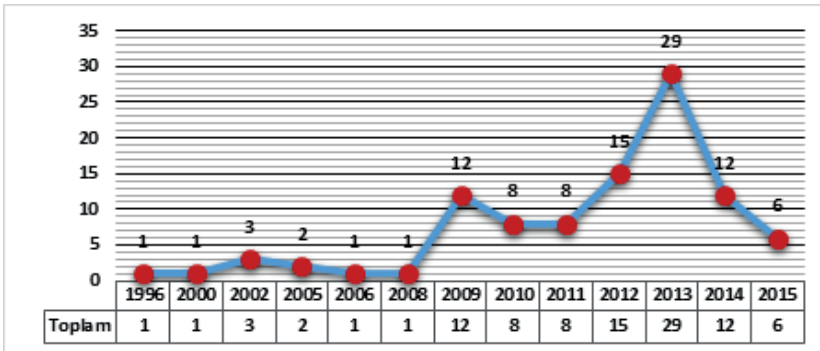
Araştırma kapsamına alınan merkezlerin internet sayfaları, resmi gazetede yönetmeliklerinin yayımlandığı tarihler, ÖSYM tercih kılavuzunda bulunan uzaktan eğitim programlarına ait bilgiler ve YÖK'ün Bilgi Yönetim Sistemi üzerinden paylaştığı sayı-

sal öğrenci bilgileri araştırmanın veri kaynağını oluşturmuştur.

Araştırma kapsamında incelenen uzaktan eğitim merkezleri 15 ağustos 2015 tarihine kadar resmi gazetede yönetmeliği yayımlanarak kurulmuş olanlar ile sınırlıdır. Merkezlerin yürüttüğü eğitim faaliyetlerinin incelenmesinde ortak zorunlu dersler, lisansüstü programlar ve sertifika programlarına ait bilgiler ilgili uzaktan eğitim merkezinin web sayfasında bulunan bilgiler ile sınırlıdır.

3. Bulgular ve Yorumlar

Uzaktan eğitim merkezleri hakkında çeşitli kaynaklardan elde edilen sayısal bilgiler şekil ve tablolar halinde verilerek yorumlanmıştır. Aşağıdaki şekilde uzaktan eğitim merkezleri kuruluş yıllarına göre incelenmiştir.

Şekil 1. Kuruluş yıllarına göre uzaktan eğitim merkezleri

Yukarıdaki şekilde de görüldüğü gibi 2009 yılına gelinceye kadar geçen sürede kurulan merkez sayısı bir yılda kurulan merkez sayısından daha azdır. 2009 yılında hızla kurulmaya başlayan merkezler 2013 yılında en yüksek sayıya ulaşmıştır. 2013 yılında kurulan 29 merkez toplam (99) merkez sayısının 3'ü'de 1'ine yakındır. 2013 yılı aynı zamanda YÖK tarafından ilk uzaktan eğitim uygulama usul ve esaslarının belirlenerek yayımlandığı yıldır. Merkez sayılarının artmasında bu durumun etkili olduğu düşünülebilir. Ülkemizdeki uzaktan eğitim merkezlerinin üniversite türüne, web sayfası bilgisine, kuruluş yıllarına ve personel sayılarına ait bazı sayısal bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1. Uzaktan eğitim merkezlerine ait bazı sayısal bilgiler

Üniversite Türü	Web Sayfası Bilgisi	Kuruluş Yılları	Personel Sayıları
Devlet	67	Var	62
Vakıf	32	Yok	37
		2009 ve öncesi	21
		2010-2011	16
		2012-2013	44
		2014-2015	18
		1-5	42
		6-10	21
		11-15	5
		16 ve üstü	7

Yukarıdaki tablo incelendiğinde ülkemizde kurulan toplam 99 uzaktan eğitim merkezi vardır. Bu merkezler üniversite türü bakımından incelendiğinde merkezlerin 67'si devlet, 32'si vakıf üniversitelerinde bulunmaktadır. Uzaktan eğitim merkezlerinin web sayfaları incelendiğinde ise 62'sinde yürüttükleri programlar bağlamında bilgi bulunmaktayken 37'sinde yürütülen programlara ait hiçbir bilgi bulunmamaktadır. Uzaktan eğitim merkezlerinin kuruluş yılları incelendiğinde 2009 yılı ve öncesinde 21 merkez kurulduğu ve en fazla (44) merkezin 2012-2013 yılları arasında kurulduğu görülmektedir. Personel sayıları bakımından incelendiğinde ise, genel olarak personel sayısı 10'dan az olan merkez sayısı 63'dür. Personel sayısı 10'dan daha fazla olan merkez sayısı toplam 12'dir. Geriye kalan 24 merkez hakkında web sayfalarında personel bilgisine rastlanmamıştır. Uzaktan eğitim merkezlerinin web sayfalarında herhangi bir bilginin bulunmaması bu birimlerde akademik faaliyetlere henüz başlamadığını düşündürmektedir.

Aşağıdaki tabloda uzaktan eğitim merkezlerinin yürüttükleri, tezsiz yüksek lisans, lisans tamamlama, ön lisans ve sertifika programları bakımından sayısal bilgiler verilmiştir.

Tablo 2. Uzaktan eğitim merkezlerinde yürütülen programlara ait bilgiler

Tezsiz Yüksek Lisans	Lisans Tamamlama	Ön Lisans	Sertifika
Üniversite Sayısı 43	Üniversite Sayısı 18	Üniversite Sayısı 30	Üniversite Sayısı 26
Farklı Program 63	Farklı Program 21	Farklı Program 30	Farklı Program 24
Toplam Program 139	Toplam Program 39	Toplam Program 80	Toplam Program 125

Yukarıdaki tablo tezsiz yüksek lisans programı bağlamında incelendiğinde Türkiye'de 43 uzaktan eğitim merkezinde 63 birbirinden farklı program yürütülürken, merkezlerin yürüttüğü toplam tezsiz yüksek lisans programı sayısı 139'dur. Lisans tamamlama programları incelendiğinde, 18 üniversitede bir birinden farklı 21 lisans tamamlama programı yürütülürken, merkezlerin yürüttüğü toplam lisans tamamlama programı sayısı 39'dur. ÖSYM kılavuzunda uzaktan eğitim ön lisans programlarına ait bilgiler ışığında Türkiye genelinde 30 üniversitenin araştırma kapsamına alınan uzaktan eğitim merkezleri bünyesinde yürütülen birbirinden farklı 30 ön lisans programı yürütülmektedir. Türkiye genelinde bu merkezlerde yürütülen toplam 80 ön lisans programı bulunmaktadır. Türkiye'de bulunan üniversitelerin 26 uzaktan eğitim merkezlerinde açılan sertifika programları incelendiğinde, birden fazla üniversitede bulunan sertifika programları gruplandırılarak 24 farklı program yürütüldüğü görülürken, merkezlerin yürüttüğü toplam sertifika programı sayısı 125'tir. Ülkemizde uzaktan eğitim programlarının gün geçtikçe çeşitlendiği ve hayat boyu öğrenme kapsamında eğitim almak isteyen bireylere uzaktan eğitim merkezlerinin hizmet verdiğini söyleyebiliriz. Ülkemizde uzaktan eğitim merkezleri bünyesinde, 30 farklı program olmak üzere toplamda 80 ön lisans programı öğrenci kabul etmektedir. Uzaktan eğitim merkezleri bünyesinde yürütülen 80 uzaktan eğitim ön lisans programı için toplam 4463 öğrenci kontenjanı bulunmaktadır. Aşağıdaki tabloda en az iki ve daha fazla

üniversite tarafından yürütülen uzaktan eğitim ön lisans programları incelenmiştir.

Tablo 3.Uzaktan eğitim ön lisans programlarına ait sayısal bilgiler

Program Adı	Yürüten Üniversite Sayısı	Öğrenci Kontenjanı
Bilgisayar Programcılığı	15	798
Çocuk Gelişimi	8	515
İş Sağlığı ve Güvenliği	8	357
Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	6	276
Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	4	354
İşletme Yönetimi	3	117
Elektronik Haberleşme Teknolojileri	3	165
Adalet	2	82
Çağrı Merkezi Hizmetleri	2	150
Dış Ticaret	2	122
Eczane Hizmetleri	2	104
Elektrik	2	78
Elektronik Teknolojisi	2	135
İnternet ve Ağ Teknolojileri	2	120
Mekatronik	2	150
Sağlık Kurumları İşletmeciliği	2	105
Turizm ve Otel İşletmeciliği	2	90

Kaynak: 2015 yılı ÖSYM kılavuzu

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, Bilgisayar Programcılığı bölümü ülkemizde uzaktan eğitim yoluyla verilen bölümlerin başında gelmektedir. Bilgisayar Programcılığında sonra Çocuk Gelişimi, İş Sağlığı ve Güvenliği ile Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümleri birçok üniversitede uzaktan eğitim yoluyla verilmektedir. Ön lisans programlarından Bankacılık ve Sigortacılık, Halkla İlişkiler ve Tanıtım, İnsan Kaynakları Yönetimi, Kontrol ve Otomasyon Teknolojisi gibi bölümler sadece bir üniversitede uzaktan eğitim yoluyla verilen bölümler içerisinde yer almaktadır. Tablo incelendiğinde uzaktan eğitim yoluyla verilen ön lisans programlarının kontenjan sayıları görülmektedir. Bilgisayar Programcılığı bölümüne ülkemizde 798 öğrenci kontenjanı ayrılmıştır. Bilgisayar Programcılığı bölümünden sonra Çocuk Gelişimi bölümüne 515 öğrenci kontenjanı ve İş Sağlığı Güvenliği bölümüne 357 öğrenci kontenjanı ayrıldığı görülmektedir. 2015 yılı ÖSYM kılavuzuna göre, 80 programda toplam 4470 öğrenci uzaktan eğitim ön lisans programına kayıt yaptırabilmektedir. Bu sayının yeni programlar açıldıkça artacağı ön görülmektedir.

Aşağıdaki tabloda ülkemiz genelinde uzaktan eğitim ön lisans programı yürüten üniversiteler program sayıları açısından incelenmiş ve en az iki program yürüten üniversiteler tabloda sıralanmıştır.

Tablo 4. Üniversitelerin yürüttüğü uzaktan eğitim ön lisans programları ve öğrenci sayıları

Üniversite Adı	Kuruluş Yılı	Program Sayısı	Öğrenci Sayısı*
Mersin Üniversitesi	2009	7	2347
Kırıkkale Üniversitesi	2009	6	1210
Marmara Üniversitesi	2009	6	1203
Amasya Üniversitesi	2011	5	1024
Ankara Üniversitesi	2002	5	1930
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	2009	5	572
Sakarya Üniversitesi	2005	5	4404
Celal Bayar Üniversitesi	2013	4	640
Çukurova Üniversitesi	2013	4	1180
İstanbul Medipol Üniversitesi	2015	3	-
Karabük Üniversitesi	2009	3	581
Beykent Üniversitesi	2015	2	360
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	2010	2	75
Fatih Üniversitesi	2011	2	249
İnönü Üniversitesi	2009	2	193
İstanbul Aydın Üniversitesi	2009	2	257
Kocaeli Üniversitesi	2005	2	649
Okan Üniversitesi	2009	2	99

* Öğrenci sayıları 2014-2015 Öğretim Yılı İçin Yüksek Öğretim Kurulu Bilgi Yönetim Sistemi verileridir.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, Mersin Üniversitesi uzaktan eğitim merkezi ülkemizde uzaktan eğitim ön lisans programı bakımından en fazla programı (7 program) yürüten üniversitedir. Kırıkkale ve Marmara Üniversiteleri de 6 (altı) program yürütmektedirler. Tabloda yer almayan Akdeniz, Atılım, Bahçeşehir, Bingöl, Bitlis Eren, Dokuz Eylül, Erzincan, Gediz, Kahramanmaraş Sütçü İmam, Mevlana, Muğla Sıtkı Koçman, Nevşehir Hacı Bektaş Veli gibi diğer üniversiteler ise 1 (bir) uzaktan eğitim ön lisans programı yürütmektedirler. Türkiye genelinde, büyük şehirler başta olmak üzere 20 farklı şehirde uzaktan eğitim ön lisans programları yürütülmektedir. Öğrencilerin uygulamalı derslerde ve sınav dönemlerinde ilgili şehirlere gitmek zorunda kaldıkları düşünülürse, bu şehirlere komşu şehirlerden de kayıt yaptıran öğrenciler olabileceği ön görülebilir. Ayrıca Yükseköğretim bilgi yönetim sisteminden elde edilen veriler ışığında uzaktan eğitim ön lisans programlarında öğrenim gören toplam öğrenci sayısı 24355'dir.

Ülkemizde toplam 18 üniversitede 21 farklı program olmak üzere 39 lisans tamamlama programı uzaktan eğitim şeklinde açılmıştır. Aşağıdaki tabloda ülkemiz genelinde uzaktan eğitim lisans (tamamlama) programları programı yürüten üniversite sayısı açısından incelenmiştir.

Tablo 5. Türkiye genelinde açılmış lisans (tamamlama) programları

Lisans Tamamlama Programı Adı	Yürütülen Üniversite Sayısı
İlahiyat Lisans (Tamamlama)*	9
İşletme	7
Hemşirelik Lisans (Tamamlama)*	3
Ebelik Lisans (Tamamlama)*	2
Yönetim Bilişim Sistemleri	2
Kamu Yönetimi	2
Halkla İlişkiler ve Tanıtım	2

* Ön lisans mezunlarının lisans tamamlamak üzere devam ettikleri programlardır.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde İLİTAM (İlahiyat Lisans Tamamlama) bölümü ülkemizde uzaktan eğitim yoluyla verilen bölümlerin başında gelmektedir. Bu program 9 üniversite tarafından yürütülmektedir. İLİTAM (İlahiyat Lisans Tamamlama)'dan sonra İşletme, Hemşirelik bölümleri birçok üniversitede uzaktan eğitim yoluyla verilmektedir. Lisans programlarından Perfüzyon, Türk Dili ve Edebiyatı, Sosyoloji, Endüstri Mühendisliği, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları, Uluslararası Ticaret, Ekonometri, Sağlık Yönetimi, Konaklama İşletmeciliği, İktisat, Bilgisayar Mühendisliği, Endüstri Mühendisliği bölümleri ve Zootekni, Sağlık Lisans Tamamlama bölümleri sadece bir üniversitede uzaktan eğitim yoluyla verilen bölümler içerisinde yer almaktadır.

Aşağıdaki tabloda ülkemiz genelinde uzaktan eğitim lisans programları programı yürüten üniversite sayısı ve öğrenci sayıları incelenmiştir.

Tablo 6. Türkiye genelinde üniversitelerde açılmış lisans (tamamlama) programları ve öğrenci sayıları

Üniversite Adı	Program Sayısı	Öğrenci Sayısı*
Ankara Üniversitesi	1	0
Atatürk Üniversitesi	2	0
Bartın Üniversitesi	2	87
Beykent Üniversitesi	3	336
Celal Bayar Üniversitesi	2	124
Cumhuriyet Üniversitesi	1	548
Dicle Üniversitesi	3	1140
Dokuz Eylül Üniversitesi	1	1373
Fatih Üniversitesi	2	243
Fırat Üniversitesi	1	0
İnönü Üniversitesi	6	913
Karabük Üniversitesi	10	1580
Karadeniz Teknik Üniversitesi	1	98
Maltepe Üniversitesi	2	57
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	2	799
Sakarya Üniversitesi	10	4344
Süleyman Demirel Üniversitesi	2	221

Üniversite Adı	Program Sayısı	Öğrenci Sayısı*
Zirve Üniversitesi	3	126

* Öğrenci sayıları 2014-2015 Öğretim Yılı İçin Yüksek Öğretim Kurulu Bilgi Yönetim Sistemi verileridir.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde ülkemizde toplam 17 üniversitede lisans ve lisans tamamlama programı uzaktan eğitim yoluyla yürütülmektedir. Bu programlarda öğrenim gören öğrenci sayıları incelendiğinde Sakarya Üniversitesi 4344 öğrenci ile en fazla öğrenciye sahip üniversitedir. Ayrıca Yükseköğretim bilgi yönetim sisteminden elde edilen veriler ışığında uzaktan eğitim lisans programlarında öğrenim gören toplam öğrenci sayısı 20195'dir.

Ülkemizde toplam 43 üniversitede 63 farklı program olmak üzere 135 tezsiz yüksek lisans programı uzaktan eğitim şeklinde açılmıştır. Fatih Üniversitesinde iki program, Maltepe ve Zirve Üniversitelerinde birer program hem İngilizce hem de Türkçe dilde eğitim vermektedir. Bu programları da farklı programlar olarak kabul ederseniz ülkemizde uzaktan eğitim merkezleri tarafından toplamda 139 tezsiz yüksek lisans programı yürütülmektedir. Aşağıdaki tabloda ülkemiz genelinde uzaktan eğitim (tezsiz) yüksek lisans programları, programı yürüten üniversite sayısı açısından incelenmiştir.

Tablo 7. Türkiye genelinde açılmış uzaktan eğitim (tezsiz) yüksek lisans programları

Tezsiz Yüksek Lisans Programı Adı	Yürütülen Üniversite Sayısı
İşletme Yönetimi	27
Sağlık Kurumları Yöneticiliği	11
İş Sağlığı ve Güvenliği	6
Yönetim Bilişim Sistemleri	5
Mühendislik Yönetimi	5
Eğitim Yönetimi Teftişi ve Planlama	5
Kamu Yönetimi	5
Sağlık Kurumları İşletmeciliği	3
Eğitim Programları ve Öğretim	3
Bankacılık ve Finans	3
Sınıf Öğretmenliği	2
Pazarlama	2
Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği	2
Halk Sağlığı Hemşireliği	2
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri	2
İktisat	2
Maliye	2
Kalite Yönetimi	2
Yerel Yönetimler	2
Muhasebe ve Denetim	2

Yukarıdaki tablo incelendiğinde İşletme Yönetimi bölümü ülkemizde uzaktan eğitim yoluyla verilen bölümlerin başında gelmektedir. Bu bölüm 27 üniversitede uzaktan eğitim yoluyla öğretime devam etmektedir. İşletme Yönetiminden sonra Sağlık Kurumları Yöneticiliği, İş Sağlığı ve Güvenliği bölümleri birçok üniversitede uzaktan eğitim yoluyla verilmektedir. 2011 yılında yapılan bir araştırmaya göre lisansüstü programlar değerlendirildiğinde işletme programı bugünkü sonuçlara benzer nitelikte diğer programlara göre ülke genelinde en fazla açılmış programdır (Akdemir, 2011).

Tezsiz yüksek lisans programlarından Tarım Ekonomisi, İnsan İlişkileri, Gazetecilik gibi bölümler sadece bir üniversitede uzaktan eğitim yoluyla verilen bölümler içerisinde yer almaktadır. Aşağıdaki tabloda ülkemiz genelinde uzaktan eğitim (tezsiz) yüksek lisans programı yürüten üniversiteler program sayıları açısından incelenmiş ve en az iki program yürüten üniversiteler tabloda sıralanmıştır.

Tablo 8. Üniversitelerin yürüttüğü uzaktan eğitim (tezsiz) yüksek lisans programları ve öğrenci sayıları

Üniversite Adı	Kuruluş Yılı	Program Sayısı	Öğrenci Sayısı*
Sakarya Üniversitesi	2005	18	2551
Atatürk Üniversitesi	2009	12	827
Fatih Üniversitesi	2011	11	593
Beykent Üniversitesi	2015	6	-
İstanbul Arel Üniversitesi	2011	5	611
Okan Üniversitesi	2009	5	861
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	2009	5	620
Ankara Üniversitesi	2002	4	438
Bülent Ecevit Üniversitesi	2012	4	15
Celal Bayar Üniversitesi	2013	4	416
Karadeniz Teknik Üniversitesi	2011	4	277
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	2012	4	47
Zirve Üniversitesi	2013	4	456
Bartın Üniversitesi	2010	3	57
Dokuz Eylül Üniversitesi	2010	3	41
Gediz Üniversitesi	2013	3	103
İnönü Üniversitesi	2009	3	170
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	2012	3	165
Mevlana Üniversitesi	2012	3	46
Hasan Kalyoncu Üniversitesi	2013	2	54
İstanbul Esenyurt Üniversitesi	2013	2	79
Karabük Üniversitesi	2009	2	303
Marmara Üniversitesi	2009	2	141
Trakya Üniversitesi	2006	2	243
Yeni Yüzyıl Üniversitesi	2012	2	47

* Öğrenci sayıları 2014-2015 Öğretim Yılı İçin Yüksek Öğretim Kurulu Bilgi Yönetim Sistemi verileridir.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, Sakarya Üniversitesi uzaktan eğitim merkezi ülkemizde uzaktan eğitim (tezsiz) yüksek lisans programı bakımından en fazla programı (18 program) yürüten üniversitedir. Atatürk (12) ve Fatih Üniversiteleri de (11) çeşitli programlar yürütmektedirler. Ayrıca Yükseköğretim bilgi yönetim sisteminden elde edilen veriler ışığında uzaktan eğitim (tezsiz) yüksek lisans programlarında öğrenim gören toplam öğrenci sayısı 13507'dir.

Ülkemizde toplam 26 üniversitede 24 farklı program olmak üzere 125 sertifika programı uzaktan eğitim şeklinde açılmıştır. Aşağıdaki tabloda ülkemiz genelinde uzaktan eğitim yoluyla açılmış sertifika programları yürüten üniversite sayısı açısından incelenmiştir. Ülkemizdeki üniversitelerin uzaktan eğitim merkezlerinde açılan sertifika programları gruplandırılarak birden fazla üniversitede bulunanlar genel anlamda aynı kategoridekiler tek bir isim verilerek tabloda yer almıştır. Sertifika programlarından sadece bir üniversitede verilen sertifika programları tabloda dikkate alınmamıştır.

Tablo 9. Türkiye genelinde açılmış sertifika programları

Program Adı	Yürütülen Üniversite Sayısı
e-Eğitmen	5
İş Güvenliği Uzmanlığı	4
Microsoft Office	4
Yazılım Uzmanlığı	4
İngilizce Eğitimi	3
İnsan Kaynakları	3
PHP Eğitimi	3
Web Tasarımı	3
Aile Danışmanlığı	2
AutoCAD	2
Cisco Bilgisayar Ağları	2
Dış Ticaret	2
Etkili Müşteri İlişkileri Uzmanı	2
İş Güvenliği Uzmanlığı ve İşyeri Hekimliği	2
İşyeri Hekimliği	2
LİSREL Eğitimi	2
MATLAB Eğitimi	2
Ön Muhasebe	2
Proje Döngüsü	2
SPSS Uygulamalı İstatistik Eğitimi	2
Stresle Başa Çıkmanın Tüm Yolları	2
Temel Bilgisayar	2
Web Uygulamaları Geliştirme	2
Web Yazılım Uzmanlığı-ASP.NET Eğitimi	2

Yukarıdaki tablo incelendiğinde e-Eğitmen eğitimi ülkemizde uzaktan eğitim yoluyla verilen sertifika programlarının başında gelmektedir. e-Eğitmen eğitiminden

sonra İş Güvenliği Uzmanlığı, Yazılım Uzmanlığı Eğitimi birçok üniversitede uzaktan eğitim yoluyla verilmektedir. Uzaktan eğitim merkezleri tarafından açılan sertifika programlarının bütününe bakıldığında özellikle programların isimleri ile ilgili bir akreditasyonun ve standardın olmadığı dikkat çekmektedir. Yükseköğretim kurumları tarafından verilen sertifika eğitimleri neticesinde katılımcılara verilen sertifikalar ise, ulusal/uluslararası düzeyde kabul görmesi için akredite edilmesi önemlidir. Açılan sertifika programları itibariyle aynı konu alanına ya da içeriğe sahip programların ortak bir isimle açılması akredite edilmesini de kolaylaştırabilir. Böylece, ülke genelinde açılan sertifika programlarının sayısının artmasına sebep olabileceği gibi aynı zamanda bu programlara olan talebin artmasını destekleyebilir.

Aşağıdaki tabloda ülkemiz genelinde uzaktan eğitim sertifika programı yürüten üniversiteler program sayıları açısından incelenmiştir.

Tablo 10. Üniversitelerin yürüttüğü uzaktan eğitim sertifika programları

Üniversite Adı	Kuruluş Yılı	Program Sayısı
Gediz Üniversitesi	2013	16
Balıkesir Üniversitesi	2009	14
Yıldız Teknik Üniversitesi	2012	13
Selçuk Üniversitesi	2012	12
Sakarya Üniversitesi	2005	11
Ankara Üniversitesi	2002	9
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	2012	7
Dicle Üniversitesi	2010	5
Kırıkkale Üniversitesi	2009	5
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	2014	4
Gazi Üniversitesi	2013	4
Karadeniz Teknik Üniversitesi	2011	4
Kafkas Üniversitesi	2012	3
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	2013	3
Akdeniz Üniversitesi	2010	2
Kırklareli Üniversitesi	2013	2
Okan Üniversitesi	2009	2

Yukarıdaki tablo incelediğinde, Gediz Üniversitesi uzaktan eğitim merkezi ülkemizde uzaktan eğitim sertifika programı bakımından en fazla programı (16 program) yürüten üniversitedir. Balıkesir (14) ve Yıldız Teknik Üniversiteleri de (13) program yürütmektedirler. Ayrıca Adıyaman, Başkent, Erciyes, Karabük, Maltepe, Marmara, Muğla Sıtkı Koçman, Orta Doğu Teknik ve Ondokuz Mayıs üniversitelerinde ise sadece 1 sertifika programı uzaktan eğitim yoluyla yürütülmektedir.

Ülkemizde toplam 43 üniversitede 4 farklı ortak zorunlu ders uzaktan eğitim yoluyla verilmektedir. Aşağıdaki tabloda ülkemiz genelinde uzaktan eğitim yoluyla ortak zorunlu dersleri yürüten üniversite sayısı verilmiştir.

Tablo 11. Türkiye genelinde ön lisans/lisans düzeyinde okutulan ortak zorunlu dersler (5/i)

Ders Adı	Yürütüldüğü Üniversite Sayısı
Türk Dili (Yazılı/Sözlü Anlatım)	42
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	40
Yabancı Dil (İngilizce)	33
Bilgi ve İletişim Teknolojileri	3

Türk Dili, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Yabancı Dil dersleri ülkemizde uzaktan eğitim yoluyla verilen ortak derslerin başında gelmektedir. Ortak derslerden Bilgi ve İletişim Teknolojileri dersi sadece üç üniversitede uzaktan eğitim yoluyla verilen ortak derslerdendir. Sadece Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve Yalova Üniversitesi ortak derslerden dördünü de uzaktan eğitim yoluyla vermektedir. Adıyaman Üniversitesi ve Hasan Kalyoncu Üniversitesi sadece Türk Dili dersini uzaktan eğitim yoluyla verirken, Okan Üniversitesi sadece Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersini uzaktan eğitim yoluyla vermektedir. Ortak zorunlu derslerin uzaktan eğitim yoluyla yürütülmesinde örgün öğretim usul ve esasları uygulanmaktadır.

4. Tartışma ve Sonuç

Türkiye'de üniversitelerin bünyesinde kurulan uzaktan eğitim merkezlerinin sayısı her geçen gün artmaktadır. Uzaktan eğitim merkezleri ile öğrencilere tezsiz yüksek lisans, lisans tamamlama, ön lisans, sertifika programları ve ortak zorunlu derslerin uzaktan eğitim yoluyla verildiği görülmektedir. Ülkemizdeki uzaktan eğitim merkezleri sayısının 2013 yılında büyük bir artış gösterdiği görülmektedir. 2013 yılı aynı zamanda YÖK tarafından uzaktan eğitim uygulama usul ve esaslarının belirlenerek yayımlandığı yıldır. Merkez sayılarının artmasında bu durumun etkili olduğu düşünülmektedir. Araştırmanın yapıldığı döneme kadar üniversiteler bünyesinde 99 uzaktan eğitim merkezinin kurulduğu anlaşılmaktadır. Bu merkezlerin web sayfaları incelendiğinde 37 merkezin web sayfasında yürüttükleri programlar ve dersler hakkında bir bilgiye rastlanmamıştır. Bu durum ilgili merkezlerde akademik faaliyetlere henüz başlanmadığını düşündürmektedir.

Ön lisans programlarına ait bulgular değerlendirildiğinde, ülkemizde 30 üniversitede 30 farklı program olmak üzere toplamda 80 ön lisans programı uzaktan eğitim yoluyla verilmektedir. 2015-ÖSYM yükseköğretim programları ve kontenjanları kılavuzuna göre, bu programlar için toplam 4470 öğrenci kontenjanı ayrılmıştır. Bilgisayar Programcılığı bölümü ülkemizde uzaktan eğitim yoluyla en fazla yürütülen bölümken, Çocuk Gelişimi, İş Sağlığı ve Güvenliği ile Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümleri de birçok üniversitede uzaktan eğitim yoluyla verilmektedir. Türkiye genelinde, büyük şehirler başta olmak üzere 20 farklı şehirde uzaktan eğitim ön lisans programları yürütülmektedir. Öğrencilerin uygulamalı derslerde ve sınav dönemlerinde ilgili şehirlere gitmek zorunda kaldıkları düşünülürse, bu şehirlere komşu

şehirlerden de kayıt yaptıran öğrenciler olabileceği ön görülebilir. Ayrıca Yükseköğretim bilgi yönetim sisteminden elde edilen veriler ışığında uzaktan eğitim merkezleri tarafından yürütülen ön lisans programlarında öğrenim gören toplam öğrenci sayısı 24355'dir (YÖK, 2015).

Lisans tamamlama programlarına ait bulgular değerlendirildiğinde, ülkemizde toplam 18 üniversitede 21 farklı program olmak üzere toplam 39 lisans (tamamlama) programı uzaktan eğitim şeklinde açılmıştır. İLİTAM (İlahiyat Lisans Tamamlama) programı ülkemizde uzaktan eğitim yoluyla sürdürülen programların başında gelmektedir. İLİTAM (İlahiyat Lisans Tamamlama)'dan dan sonra İşletme, Hemşirelik bölümleri birçok üniversitede uzaktan eğitim yoluyla yürütülmektedir. Bu programlarda öğrenim gören öğrenci sayısı Yükseköğretim bilgi yönetim sisteminden elde edilen verilere göre 20.195'dir (YÖK, 2015).

Tezsiz Yüksek Lisans programlarına ait bulgular değerlendirildiğinde, Ülkemizde toplam 43 üniversitede 63 farklı program olmak üzere toplamda 139 tezsiz yüksek lisans programı yürütülmektedir. İşletme Yönetimi bölümü ülkemizde uzaktan eğitim yoluyla yürütülen bölümlerin başında gelmektedir İşletme Yönetiminden sonra Sağlık Kurumları Yöneticiliği, İş Sağlığı ve Güvenliği bölümleri birçok üniversitede uzaktan eğitim yoluyla yürütülmektedir. 2011 yılında yapılan bir araştırmaya göre lisansüstü programlar değerlendirildiğinde işletme programı bugünkü sonuçlara benzer nitelikte diğer programlara göre ülke genelinde en fazla açılmış programdır (Akdemir, 2011). Geçen zaman içerisinde lisansüstü uzaktan eğitim programlarına talepte genel olarak bir değişiklik olmadığını ifade edebiliriz. Ayrıca Yükseköğretim bilgi yönetim sisteminden elde edilen verilere göre, uzaktan eğitim (tezsiz) yüksek lisans programlarının da öğrenim gören toplam öğrenci sayısı 13.507'dir (YÖK,2015).

Sertifika programlarına ait bulgular değerlendirildiğinde, ülkemizde 26 üniversitede, 24 farklı program olmak üzere 125 sertifika programı uzaktan eğitim şeklinde açılmıştır. e-Eğitmen eğitimi ülkemizde uzaktan eğitim yoluyla verilen sertifikaların başında gelmektedir. e-Eğitmen eğitiminden sonra İş Güvenliği Uzmanlığı, Yazılım Uzmanlığı Eğitimi birçok üniversitede uzaktan eğitim yoluyla yürütülen sertifika programlarıdır.

Sertifika programları başta olmak üzere, tüm programlar değerlendirildiğinde özellikle program isimlerinde bir akreditasyonun ve standart isim birlikteliğinin olmadığı görülmektedir. Ayrıca bu programlarda içerik, ders saati/kredisi ile ilgili de bir standardın olmadığı ve özellikle farklı isimler ile aynı içeriği paylaşan sertifika programlarının olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yükseköğretim kurumları tarafından verilen sertifika eğitimleri neticesinde katılımcılara verilen sertifikalar ise, ulusal/uluslararası düzeyde kabul görmesi için akredite edilmesi önemlidir. Açılan sertifika programları itibarıyla aynı konu alanına ya da içeriğe sahip programların ortak bir isimle açılması akredite edilmesini de kolaylaştırabilir. Böylece, ülke genelinde açılan sertifika programlarının sayısının artmasına sebep olabileceği gibi aynı zamanda bu programlara

olan talebin artmasını destekleyecektir.

Ortak derslere ait bulgular değerlendirildiğinde, ülkemizde toplam 43 üniversitede 4 farklı ortak zorunlu ders uzaktan eğitim yoluyla verilmektedir. Türk Dili, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Yabancı Dil dersleri ülkemizde uzaktan eğitim yoluyla verilen ortak derslerin başında gelmektedir. Ortak derslerden Bilgi ve İletişim Teknolojileri dersi sadece üç üniversitede uzaktan eğitim yoluyla yürütülen ortak derslerdendir. Ortak zorunlu derslerin uzaktan eğitim yoluyla yürütülmesinde örgün öğretim usul ve esasları uygulandığı unutulmamalıdır. YÖK'ün belirlediği uzaktan eğitim usul ve esaslarının 15'inci maddesinin 3'üncü fıkrasına göre birinci ve ikinci öğretimde verilen ortak zorunlu dersler için öğrencilerden bir ücret talep edilemediği için uzaktan eğitim merkezlerine de mali bir kaynak sağlanamamaktadır. İlgili dersleri veren öğretim elemanları açısından da bu dersler için hazırlayacakları ders materyalleri için bir ücret alamamalarına sebep olmaktadır.

Yapılan araştırmada, YÖK'ün Bilgi Yönetim Sistemi üzerinde paylaştığı sayısal öğrenci bilgileri değerlendirilmiştir. Ancak bu bilgiler ön lisans, lisans (tamamlama) ve lisansüstü (tezsiz yüksek lisans) programlarında 2014-2015 öğretim yılına ait öğrenci sayılarını içermekteyken, sertifika raporlarına ait bilgiler yer almamaktadır. Çünkü sertifika programları üniversitelerin yönetim kurullarının izni ile açılabilirdiği için bu programlara ait herhangi bir bilgi YÖK ile paylaşılmamaktadır. Üniversitelerin ilgili merkezlerin web sayfalarında ise ilgili sertifika programını tamamlayan öğrenci sayıları ve sertifika programlarının kaç defa düzenlendiğine dair sayısal bilgilere rastlanmamıştır. Uzaktan eğitim merkezlerinin özellikle web sayfalarında sertifika programlarına ait bilgileri paylaşması ve merkezin görünen yüzü olarak ifade edilebilecek web sayfalarının güncellenmemesi önemli bir eksikliklerdir. İstatistik bilgileri ile ilgili dikkat çeken bir diğer husus da merkezlerin web sayfaları ile ÖSYM kılavuzunda verilen bilgilerin çelişkili olmasıdır.

Uzaktan eğitim merkezlerinin idari yapısı merkez müdürü, müdür yardımcıları ve yönetim kurulu üyelerinden oluşmaktadır. Uzaktan eğitim merkezleri web sayfalarındaki veriler dikkate alındığında birçok merkezde çalışma ekiplerinin oluşturulmadığı görülmektedir. Merkezlerde çalışan personelin nitelikleri ile ilgili verilere de yine merkezlerin web sayfalarından ulaşmak mümkün değildir. Nitelikli uzaktan eğitim hizmetlerinin verilmesi için idari kadronun yanı sıra eğitim öğretim faaliyetlerinin organize edilmesinde, uzaktan eğitim içeriklerinin geliştirilmesinde ve öğrenci/öğretim elemanına teknik destek sağlayacak ekiplerin de oluşturulması önemlidir.

Üniversitelerin büyük bir çoğunluğu için uzaktan eğitim merkezlerinin kuruluş sebebi, ortak derslerin uzaktan eğitim yoluyla yürütülmesidir. Ancak bu durum merkezlerin mali giderlerini artırdığı gibi, gelir kaydedemedikleri bu eğitim faaliyetinin maliyetini karşılamak için ek kaynak arayışına zorlamaktadır. İlgili merkezler tarafından açılan uzaktan eğitim programları bu ek kaynağı oluşturduğundan yeni kurulan merkezler ivedilikle uzaktan eğitim programları açma yoluna gitmektedir. YÖK'ün

paylaştığı sayısal verilere göre, 2013-2014 öğretim yılında açık öğretimden arındırılmış uzaktan öğretim alan öğrenci sayısı toplam 49995 iken (Çetinsaya, 2014, s. 66), bir yıl sonra 2014-2015 öğretim yılı verilerine göre bu sayı 59282'ye yükselmiştir (YÖK, 2015). Bu sayısal verilerden de her geçen gün yeni programların ve uzaktan öğretim programlarından yararlanan öğrenci sayısının arttığını söyleyebiliriz.

Öneriler:

- Uzaktan eğitim programlarının akreditasyon ve standardizasyon ihtiyacı en kısa sürede giderilmelidir.
- Uzaktan eğitimde açılan programların ulusal/uluslararası kabul görmesi için akredite edilmesi ve standart olarak isimlendirilmesi gerekir.
- Uzaktan eğitim yoluyla yürütülen sertifika programları ve derslere ait istatistiki bilgilerin ilgili merkez müdürlüklerinin web sayfasında yayımlanması gerekir.
- Uzaktan eğitim merkezi web sayfaları güncel ve kolay erişilebilir olmalıdır.
- Uzaktan eğitim merkezi idari kadrosunun yanı sıra çalışma ekipleri de oluşturulmalıdır.

5. Kaynakça

- Akdemir, Ö. (2011). Yükseköğretimimizde Uzaktan Eğitim. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1 (2), 69-71.
- Bach, S., Haynes, P. & Smith, J. L. (2007). *Online learning and teaching in higher education* McGraw-Hill International.
- Bowen, G. (2009). Document Analysis as a Qualitative research method, *Qualitative Research Journal*, Vol, 9 No, 2 pp. 27-40
- Büyüköztürk, Ş. (2011). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Çetinsaya, G. (2014). Büyüme, Kalite, Uluslararasılaşma: Türkiye Yükseköğretimi İçin Bir Yol Haritası, Yükseköğretim Kurulu Yayınları, Ankara.
- De Bruyn, L. L. (2004). Monitoring online communication: can the development of convergence and social presence indicate an interactive learning environment? *Distance Education*, Vol, 25 No, 1 pp. 67-81.
- Drago, W., Peltier, J. & Sorensen, D. (2002). Course content or the instructor: Which is more important in on-line teaching? *Management Research News*, Vol, 25 No, 6 pp. 69-83.
- Ruksasuk, N. (1999). "Library and information science distance education in Thailand in the next decade," *65th IFLA Council and General Conference*, August 20-28 1999, Bangkok.
- TÜBİTAK. (2005). *Eğitim ve insan kaynakları sonuç raporu ve strateji belgesi*. Ek 1-Türkiye'de Eğitimin Mevcut Durumu. Ankara: TÜBİTAK.
- Uşun, S. (2006). *Uzaktan Eğitim*, İstanbul: Nobel Yayın Dağıtım, Ankara

- Van Tryon, P. J. S., & Bishop, M. J. (2009). Theoretical foundations for enhancing social connectedness in online learning environments. *Distance Education*, Vol, 30, No, 3 pp. 291–315.
- Yıldırım, A, & Şimşek, H. (2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara
- YÖK, (2015), *Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi*, Yükseköğretim Kurulu: <https://istatistik.yok.gov.tr>

Extended Abstract

Distance education may be defined as an instructional method where the geographically separated students and the teachers are communicated through virtual classroom applications and where the courses and the course materials are accessed both synchronously and asynchronously by participants. In this study, the current situation of variety in education programs implemented by distance education centers were examined. Also, the number of those courses were analyzed statistically. Document analysis was the main data collection method for this study. Document analysis is defined "as a systematic procedure for reviewing or evaluating documents - both printed and electronic (computer-based and Internet-transmitted) material" (Bowen, 2009, p.27). In the study, the data were collected from the centers' Web sites, the regulations published in the Official Gazette, and the choice handbook of Assessment, Selection and Placement Center of Turkey.

In Turkey, as public university, Anadolu, Istanbul and Erzurum Atatürk Universities have open and distance education faculties, and Gazi, Afyon Kocatepe, Suleyman Demirel, Usak, and Trakya Universities have distance vocational high schools. Beykoz Logistics, Kapadokya and Plato Vocational High Schools were establish within private universities. In addition, Publish Administration Institute for Turkey and Middle East has distance education center. The mentioned institutions above were not included in this study.

The examination showed that totally 98 universities – 67 public and 31 private universities – have established distance education centers, and those centers were examined in this study. Within the scope of this study, the foundation years, and the numbers about the administration and technical personnel were analyzed and presented as graphs and tables. Also, the numbers of the associate degree, undergraduate, graduate degree and certificate programs were presented and interpreted. The results showed that there are 80 associate programs in 30 universities, 37 undergraduate programs in 19 universities, 139 master degree programs in 43 universities and 120 certificate programs in 27 universities. In addition, in most of the universities, the compulsory courses assigned by Higher Education Council of Turkey at associate and undergraduate levels were implemented online. According to the statistical data of Council of Higher Education in 2014-2015 academic year, there are 59282 students having education through distance learning.

Based on the findings and the results of this study, the below suggestions could be made:

- *The needs of accreditation and standardization issues for distance education programs should be satisfied.*
- *The distance education programs should be accredited and standard names should be used for national/international acceptance.*

- *Statistical data about the courses or the certificate programs should be provided by the website of distance education centers.*
- *The Web sites of distance education centers should be up to date and reached easily.*
- *Like the management office of the centers, working teams should be founded within these institutions.*